

Radionice WEEE / Plastic Project u sklopu IMPEL projekata

Utrecht, Nizozemska
14.-16. lipnja 2017.

Organizator radionice bilo je Nizozemsko Ministarstvo infrastrukture i prometa (Ministerie van Infrastructuur and Milieu), Inspektorat za životnu sredinu i transport (Inspectie Leefomgeving en Transport) sa sjedištem u Utrechtu. Voditelj IMPEL projekta na temu Aneksa VI. Kod EE otpada je Marina de Gier iz Nizozemske, a za BFR-ove u plastici Walter Pirstinger iz Austrije.

Na trodnevnoj je radionici sudjelovalo 15 sudionika, a uz Nizozemske domaćine tu su bili i predstavnici Njemačke, Belgije, Austrije, Slovenije, Hrvatske, Rumunjske, Češke, Finske, Norveške, Estonije, Latvije, Poljske, Portugala, Ujedinjenog Kraljevstva. Predstavnik Republike Hrvatske bio je viši inspektor zaštite okoliša, dr.sc. Branimir Fuk, dipl.ing.rud.

Kako se radilo ustvari o dva projekta koji su spojeni u jednu radionicu prvog dana započelo se s analizom upitnika koje su trebale ispuniti sve zemlje članice koje sudjeluju na ovom IMPEL projektu a odnosi se na provedbu mjera iz Priloga VI., DIREKTIVE 2012/19/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi (OEEO). Ovdje je uglavnom bilo riječi o provedbi nadzora nad pošiljkama EE otpada odnosno o načinima utvrđivanja karakteristika i testiranja EE opreme. Zbog različite implementacije ove Direktive samo u četiri zemlje članice EU, čiji su predstavnici sudjelovali na radionici, provodi se testiranje EE opreme u svrhu utvrđivanja radi li se o rabljenoj opremi i uređajima ili o EE otpadu. Kroz održane prezentacije nadzora i testiranja u Ujedinjenom Kraljevstvu, Belgiji i Austriji sudionici su dobili uvid u faze testiranja uređaja i opreme u kojima se uz vizualnu provjeru obavlja test ispravnosti i funkcionalnosti kao i procesuiranje u slučaju ilegalnih pošiljki EE otpada. Kroz rad u grupama nastojalo se procijeniti stanje u svim zemljama, čiji su predstavnici sudjelovali na radionici, te donijeti osnovne smjernice za podlogu zakonskog prijedloga mjera vezanih uz provedbu Priloga VI. Direktive koji će po završetku ovog projekta razmatrati Europska Komisija.

Na polovici drugog dana započelo se s analizom upitnika koje su trebale ispuniti sve zemlje članice koje sudjeluju na ovom IMPEL projektu a odnosi se na provedbu DIREKTIVE 2011/65/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o ograničenju uporabe opasnih tvari u električnoj i elektroničkoj opremi. Ovdje je glavna pozornost posvećena BFR-ovima (Brominated flame retardants, engl.) tj. bromiranim usporivačima gorenja koji su sastavni dio plastičnih kućišta uređaja poput televizora, monitora i dr. Postavljeno je ključno pitanje kako izbjeći kontaminiranje plastike u kojoj nema BFR-a odnosno kako odrediti prisutnost štetnih elemenata i spojeva unutar polimernih materijala? Prema ovoj Direktivi su proizvođači obvezni sustavom označavanja obavijestiti krajnjeg oporabitelja o prisutnosti i količini štetnih tvari unutar ugrađenih materijala no problem se javlja kod uređaja i opreme koja je starija od deset ili dvadeset godina kada te obveze nije bilo.

I ovdje se kroz rad u grupama uvidjelo da je praksa u zemljama članicama EU vrlo različita i tek par zemalja unutar svojih propisa predviđa uzorkovanje i testiranje plastike dok većina njih izvozi ovakvu vrstu otpada, a među njima je i Hrvatska. Utvrđeno je i da među zemljama članicama EU postoje različite granične vrijednosti temeljem kojih se procjenjuje razina štetnosti prisutnog elementa ili spoja u plastici, a to može postati problem kod određivanja ključnog broja otpada i pripreme pošiljke otpada. Pitanje prisutnosti štetnih tvari unutar plastike aktualizirano je zbog pojave velikog broja proizvoda koji dolaze poglavito iz Kine koja reciklira većinu plastike u Svijetu, a zabrinjavajuće je to što su kontrole ispravnosti proizvoda i sastavnih materijala u EU pokazale da uz štetne boje i puno dječjih igračaka od plastike sadržavaju BFR-ove. Na kraju druge radionice predložene su smjernice za ujednačavanje mjera kontrole i uključivanja metoda određivanja štetnosti u zakonski okvir s mjerama uobličanim u zakonski prijedlog koje bi se predložilo Europskoj Komisiji po završetku projekta.

Izvršće izradio:

dr.sc. Branimir Fuk, dipl.ing.rud.

viši inspektor zaštite okoliša